

WIADOMOŚCI KRAJOZNAWCZE I TURYSTYCZNE

BIULETYN

POLSKIEGO TOW. KRAJOZNAWCZEGO

INFORMACYJNY

TOURING-KLUBU (P. T. K.).

Członkowie P. T. K. otrzymują biuletyn bezpłatnie, korzystają ze zniżek na kolejach i w schroniskach!

Rok III.

Warszawa, luty 1932

No 2 (15)

DWUDZIESTOPIĘCIOLECIE „MINISTERSTWA POLSKOŚCI”.

Pod tym tytułem zamieszcza *Słowo* (Wilno) z dn. 14.I b. r. dłuższy artykuł w związku z jubileuszowym N-rem *Ziemi*. Autor p. W. Charkiewicz, składa Towarzystwu serdeczne życzenia „Szczęść Boże!” Uważa, że zapłonąć się może każdy, kto dotychczas nie jest członkiem „bractwa ludzi dobrej woli” i wzywa czytelników, aby pośpieszyli do „Ministerstwa polskości” robić „najpiękniejszą karierę, bo kształcić się na ambasadorów polskości”.

Jubileusz P. T. K. pierwszy pięknie święcił (22.XI 1931) — Kraków. Komitet Wykonawczy 29.I b. r. postanowił, by obchód jubileuszowy, który „niezawodnie stanie się wielką manifestacją nieprzebranej, wiecznie młodej i radosnej siły, płynącej z ziemi”, odbył się w Warszawie w dn. 2 i 3 maja b. r. Termin i program ostatecznie uchwali najbliższe posiedzenie Rady Głównej Polskiego Tow. Krajoznawczego.

POSIEDZENIA I CZYNNOŚCI RADY GŁÓWNEJ P. T. K.

Komitet Wykonawczy pod przewodnictwem Prezesa P. Wł. Raczkiewicza odbył posiedzenie w dniu 29.I. 32. W sprawach organizacyjnych postanowiono: 1) zatwierdzić powstanie Oddziałów w Stanisławowie i Miechowie, przyjąć do wiadomości wznowienie czynności przez Oddział P. T. K. we Lwowie, 2) przyjąć i drukować roczny schemat sprawozdawczy dla Oddziałów, połączony z instrukcją organizacyjną, 3) w zakresie propagandy P. T. K. wydać plakat i rozesłać do Oddziałów, schronisk, starostów i burmistrzów, 4) w sprawach biura decyzję odłożyć do czasu przygotowania dokładnego planu organizacyjno-finansowego przez Komisję Organizacyjną i Zarząd Oddziału Warsz. P. T. K. z tem, że cały ten plan będzie najpóźniej do 31.III. b. r. zatwierdzony i wprowadzony w życie. W sprawach muzealnych zatwierdzono propozycję podziału sum pozostałych na cele muzealne: 1) Kurpiowskemu zł. 577.58, 2) Łowickiemu zł. 500 i 3) Kujawskiemu zł. 1000, nadto przyjęto do wiadomości zatwierdzającej stanowisko Komisji w sprawie projektu ustawy o opiece nad muzeami (Ministerstwa W. R. i O. P.). W sprawach wydawniczych postanowiono zatwierdzić propozycję red. *Ziemi* co do sekretariatu redakcji, który obejmuje całokształt kontroli nad prenumeratą *Ziemi*, jednocześnie powierzoną viceprez. P. T. K. p. J. Remerowi ułożenie wspólne z Komisją Organiz. planu reorganizacji czynności administracyjno-reklam. *Ziemi*. W r. 1932 *Ziemia* ma wychodzić w 1.500 egz. Uchwalono również wzmocnić egzekutywę ściągania prenumerat, wobec znacznego spadku płatności za *Ziemię* w r. 1931; wydać rocznik jubileuszowy P. T. K., zastosować wszelkie rygory wobec autora *Dziejów krajoznawstwa Polski*.

Przyjęto do zatwierdzającej wiadomości preliminarz budżetowy biura redakcyjnego *Słownika Geograf. P. P.* na r. 1932 w wys. 29.854 zł. 12 gr. i wprowadzić instrukcje obowiązującą delegatów P. T. K. do Komitetu i Rady Redak.

Słownika w porozumieniu z Redakt. Nacz. W sprawach turystycznych przyjąć wnioski i powierzyć opracowanie zagadnienia sieci schronisk w Polsce w sposób analogiczny jak sprawa ta została postawiona w stosunku do muzeów. Postanowiono opracować instrukcję obowiązującą delegatów P.T.K. do Związku Polsk. Towarz. Turystycznych w porozumieniu z przewodn. Komisji Turystycznej.

W sprawach Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej postanowiono łącznie z Oddziałem Warszawskim wystarać się o stały zasiłek miesięczny w wys. 150 zł., nadto zwrócić się z apelem do Oddziałów o pomoc finansową dla Komisji.

Postanowiono uważać czynności przygotowawcze Komisji Jubileuszowej za skończone i powierzyć sprawy obchodu jubileuszowego bezpośrednio Komitetowi Wykonawczemu, który powoływać będzie poszczególne osoby do wykonania czynności specjalnych o ustalonym przez Komitet zakresie. Obchód jubileuszowy wyznaczyć na dzień 2 i 3 maja w Warszawie i termin ten zaproponować przewodniczącemu Komisji Kół Kraj. na odbycie Zjazdu Młodzieży w Warszawie. Komitet nakreślił program obchodu, który w szczegółach zostanie opracowany przez Prezydium.

Rozpatrzone zamknięcie rachunkowe brutto Rady Głównej za r. 1931., zamykające się cyfrą 40.942 zł. 98 gr. przy obciążeniu r-ku wierzyteli sumą 11.481 zł. 65 gr. oraz biura redakcyjnego *Słown. Geogr.*, wykazującą sumę zamknięcia za r. 1931 zł. 46.970,66. Sprawozdania i bilanse będą przedstawione Komisji Rewizyjnej 9.II. b. r. Zjazd Delegatów postanowiono odbyć 1 maja b. r. W związku z porządkiem zjazdu uchwalono, że program działalności na r. 1932 będzie przedstawiony Radzie Głównej w dn. 8.IV, jednocześnie prześle się wezwanie do Oddziałów, aby wraz ze sprawozdaniami za rok 1931 przedstawiły program działalności na r. 1932.

Z ŻYCIA OKRĘGÓW I ODDZIAŁÓW P. T. K.

Miechów. W dniu 11.X 31 odbyło się walne zgromadzenie wznowionego Oddziału P. T. K. Oddział liczy 22 członków. Zarząd stanowią pp.: P. Lech, poseł na sejm, prezes, St. Kosiński, burmistrz m. Miechowa, skarbnik, J. Bogacz, nauczyciel, sekretarz. Adres Oddz.: p. T. Lech. Miechów, Przedmieście Kościuszkowskie. Walne zgromadzenie zajęło się sprawą nazwy i lokalu Muzeum P. T. K.

Życzymy wznowionemu Oddziałowi trwałego powodzenia w pracy krajoznawczej!

Nowogródek. W dniu 14.I b. r. odbył się w sali „Ognisko” wieczór, poświęcony sprawozdaniu z dotychczasowej działalności Oddziału. Na zebraniu, w którym licznie wzięli udział nie tylko członkowie, ale i poważny zastęp nowogrodzian — sympatyków P. T. K., nasz czł. hon. p. K. Kul-

wieć wygłosił odczyt p. t. *Nowogródczynna jako obiekt do studjów krajoznawczych*.

Poznań. Oddział ws tyczniu b.r. urządził 3 wycieczki po m. Poznaniu. Wiceprezes P. T. K. i Generalny Konserwator, p. J. Remer wygłosił odczyty: 16.I. *Kamienie mówią...* (o odkryciu grobów królewskich w Bazylice Wileńskiej) i 17.I. *Miasto sztuki-Wilno*. W dn. 23.I. prokurator, p. B. Gardulski wygłosił odczyt *Ruiny zamków warownych na południowych rubieżach Rzeczypospolitej*, 30.I. z ramienia P. T. K. p. A. Birkermajer *Polscy taternicy w Alpach*.

Szczęśliwice. Komisja Wycieczkowa Oddziału w r. 1931 pracowała pod kierunkiem p. Krobskiego; zorganizowała 13 wycieczek przy udziale 182 osób. Pieszko przebyto 200 klm. Wycieczek miejskich odbyło się 4, zamiejscowych 3, dalszych 8. Walne Zebranie Oddziału odbędzie się 20.II. b. r. o godz. 14 i obejmie sprawozdania za r. ub. oraz wybory władz Oddziału.

Tomaszów Lubelski. Walne Zebranie Oddziału odbyło się w dn. 30.X 1931. Nowy zarząd stanowią: Mec. Ignacy Barski — przewodniczący, Inz. Z. Sierosławski — zast. przewodn., Prof. St. Trojanowski — sekretarz, P. J. Koralewicz — skarbnik. Przy Oddziale powstały sekcje: 1) muzealna, 2) od-

czytowa, 3) opieki nad Kołem Kraj. Młodz. Szkolnej, 4) krajoznawczo-wycieczkowa i 5) finansowa. Adres Oddziału: Tomaszów Lubelski, ul. Lwowska 49 (Mec. I. Barski).

Wilno. Nie dochodzą nas wiadomości jak żyje i co robi nasz Oddział Wileński. W *Kurjerze Wileńskim* (N. 22 z 28.I. 32) natomiast, pisząc o 25-leciu P. T. K., p. H. Romer, odnotowała takie spostrzeżenia: „przy sposobności należy trochę wspomnieć o Wileńskim Oddziale P. T. K. Nie można powiedzieć, by się pochwały nasuwały pod pióro. Prócz grupki młodzieży szkolnej, która pod przewodem paru ideowych jednostek (p. Domańska), opracowuje drobiazgi regionalne do mies. *Orli Lot*, Oddział Wileński nie rusza się wcale. Zainicjowane wycieczki nie były dobrze zorganizowane, czy też nie miały odpowiedniej reklamy dość, że zakończyły swój krótki żywot. Jeśli się czems w tej dziedzinie zajmują, to poszczególnymi obiektami, jak np. Naroczem, który ma powodzenie, ale zdaje się samorodnie (po za P. T. K.). P. Hel. Romer zwraca uwagę na dobry przykład w postaci pięknej książki p. W. Miłaszewskiej o *Czarnej Hańczy* i jeziorach Augustowskich. Mamy nadzieję, że głos p. H. Romer nie pozostanie bez echa w naszym Oddziale Wileńskim.

Z ŻYCIA OKRĘGÓW I KÓŁ KRAJOZNAWCZYCH MŁODZIEŻY SZKOLNEJ P. T. K.

Kraków. Komisja Kół Krajozn. Młodz. Szk. Rady Główn. P. T. K. pozyskała jeszcze jedną salę i pokój w Semin. Męsk. (ul. Straszewskiego 22). W jednym mieści się świetlica dla

młodzieży, drugi zaś komisja przeznacza na stworzenie ośrodka krajoznawczego dla nauczycieli oraz na pomieszczenie nabytej małej drukarenki.

ULGI KOLEJOWE DLA CZŁONKÓW P. T. K.

W Nr. 4 (6) naszego biuletynu (IV, 31) podaliśmy wykaz stacji, między którymi przy przejazdach w celach turystycznych przysługują członkom P. T. K. w wagonach I, II i III klasy pociągów osobowych i pociągów na podstawie legitymacji 25% zniżki od opłat według taryfy normalnej. Obecnie na mocy okólnika Min. komunik. z 15.XII. 31 (Nr: HO. 21/12) powiększono ilość stacji o następujące:

Stacje wyjazdowe: Brześć n/B., Chorzów, Częstochowa, Kalisz, Królewska Huta, Przemyśl, Rybnik, Zawiercie.

Stacje dojazdowe: Biała-Lipnik, Chojnice, Jastrzębie-Zdrój, Jaworze-Jasienica-Krokowo, Leosia, Mszana Dolna, Nowojelna, Oblaziec, Polana, Poronin, Skoczów, Tama Brodzka, Wieliczka, Wielkowieś (Hallerowo), Wieżyca, Włodawa.

KALENDARZYK KRAJOZNAWCZY.

WYCIECZKI.

Oddział P. T. K. w Poznaniu.

- 1.II. H. Cegielski — Fabryka wagonów i parowozów.
- 7.II. Muzeum wojskowe.
- 14.II. Zamek.
- 21.II. Muzeum m. Poznania. Wieża Górnolaska.
- 28.II. Gazownia. Wodociąg Miejskie. Kościół ewangelicki Św. Krzyża.

W maju, w okresie Zielonych Świąt, oddział projektuje wycieczkę do Białowieży, Wilna i Grodna. Zwrócono się do Min. Komun. o przyznanie 50% zniżki kolejowej.

Oddział P. T. K. w Warszawie.

- 7.II. Do Cytadeli i stacji gołębi pocztowych, p. Frydrychiewicz.
- 14.II. Do Gmachu Ministerstwa Robót Publicznych, p. Gabryszewski.
- 21.II. Do Olszyny Grochowskiej, p. Gabryszewski.

ULGI DLA CZŁONKÓW ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO P. T. K.

Artykuły sportowo-turystyczne z rabatem 5% mogą nabywać członkowie za okazaniem legitymacji członkowskiej w Centralnej Komisji Dostaw Harcerskich. Warszawa, Traugutta 2.

Mapy sztabowe dla celów turystycznych w skali 1:1100.000 i 1:300.000 oraz wszelkie inne z ustępstwem 10% mogą nabywać członkowie Oddziału w biurze Tow.

Przewodnik po woj. Warszawskim jest do nabycia w biurze Tow. w cenie 5 zł. Dla członków rabat!

- 28.II. Do Szkoły Rękodzielniczej, p. Marcoin.
 - 6.III. Do Zamku Królewskiego, p. Szczepkowski.
- Zapisy na wycieczki przyjmuje kancelaria w godzinach biurowych.

ODCZYT.

Oddział P. T. K. w Warszawie.

- 3.II. P. St. Lenartowicz *Wrażenia z wycieczki na Dalmatyńskie Wybrzeże*.
 - 10.II. P. A. Wisłocki *Pochwała nart*.
 - 17.II. Dr. R. Jakimowicz *Budownictwo drzewne dawnej Polski*.
 - 24.II. P. Dr. M. Falski *Wrażenia z pobytu w Chinach w roli delegata Ligi Narodów w ub. r.*
- Oddział Warszawski posiada na składzie prócz swoich wszystkich przewodniki komisowe.
- Biblioteka podręczna P. T. K. przy ul. Karowej 31 czynna jest we środy i piątki od godz. 18 — 20.

Redakcja i Administracja w Warszawie, ul. Karowa 31, tel. 642-50.

Redaktor odpow.: **Aleksander Patkowski.**

Wydawca: **Polskie Tow. Krajoznawcze.**

Druk. Jan Świętoński I S-ka, Warszawa, Kopernika 34. Telefon 407-50.